

Kjøbenhavns Posten.

Redigeret af J. P. Grüne.

Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

13de Aarg.

Onsdagen d. 24. April 1839.

Nº 112.

Forsendes, ifølge Kongelig allernaadigste Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

J. Nathansons Plan til den jydske Hestearvs Fremme.

Angaaende denne i de offentlige Bladte omtalte Plan har Ned. fra Hr. Nathanson modtaget følgende dætaillerede Meddelelse, som vi saameget mindre drage i Betænkning at forelægge vores Lesere som den fra flere competente Autoriteter har nydt en Anbefaling og Understøttelse, som giver den forøget Krav paa Almeneheds Opmærksomhed og synes at sikre den Iværksættelse, medens selve dens Tendents torde have den et heldigt Udfald.

„Som bekjendt ere de jydske Heste meget søgte i Frankrig, hvor de bruges til Karth-, Cabriolet- og Gend'armeriheste, hvortil blot fås brune Vallaffer. Tilmed ynder Frankmanden den danske Hest for dens godmodige Temperament; thi det er almindeligt bekjendt, at Frankmanden ei er nogen synnerlig god Ryter eller Hestepassør. — Efterat jeg i flere Aar havde etableret en ikke ubetydelig Hestehandel, og navnligen solgt et stort Antal Heste til den kongelige Remontecommission, har jeg overbevist mig om, at de ovenfor omtalte til Frankrig udgaaende saakaldede „franske Heste“, navnligen de store stærkvenede, blank-brune og sortebrune fire Aars Vallaffer ere for omrentlig den halve Værdi gaaede ud af Landet til Holsten. Her har man fodret dem og arbeidet med dem indtil i deres femte Aar og derpaa afhændet dem til høje Priser paa det hamborgske Marked, der afholdes i Januar. For at modvirke dette indgik jeg i Aaret 1830 med en Ansøgning til det kongelige Danske Cancelli, hvorved jeg foranledigede Oprettelsen af et Hestemarked i Randers i December.

Da nu ved dette Markeds Oprettelse de holstenske Hestehandlers Næringsvei kom i betydeligt Afstagende, idet at saavel de franske som andre udenlandiske Hestehandlere søgte det randers'ske Marked, søgte Holstenerne alt meer og meer i det randers'ske Sommermarked at

opførsle de bedste fire Aars brune Vallaffer, for at fodre samme til Afstandelse ved det hamborgske Marked. Herved tiltrak hine sig atter de franske Hestehandlere og det randers'ske December-Marked begyndte at synke i Frequents, saavel i Henseende til Hjelbere som til Selgere. Ved mine Forbindelser foranledigede jeg, at mange saavel franske som andre Hestehandlere toge til Jylland, for der at gjøre deres direkte Indførsel, hvorved Bonden naturligvis opnæede høiere Priser. Men ved sidste December-Marked i Randers yttrede en fransk Hestehandler for mig, at han herefter ei oftere vilde indfinde sig til Randers Markeder, da han bedre kunde fåske gode jydske Vallaffer i Holsten end i selve Jylland. Denne Uttring og Sandsynligheden af, at det randers'ske December Marked der i de første Aar virkede til betydelig Gavn for Randers By saavel som dens Omegn, af den nævnte Aarsag Aar for Aar vilde komme i Afstagende, bragte mig paa at tænke over et Middel, hvorved den jydske fire Aars Vallaf kunde forblive i Jylland indtil dens femte Aar. Denne Hensigt troede jeg bedst vilde opnæses ved en Præmie-tildeling. Da Randerssegnen i de senere Aar har afslaffet 40 Beskelere, hvoraf 29 alene i forrige Aar, uden at disse igjen ere replacerede, kom jeg derved paa den Idee, at der i Stedet for Penge burde tildeles Bonderne Halvblods-Hingster som Præmie.

Den af mig forfattede Plan, som udstedes under 29 Febr. d. A., lyder som folger:

„For i Fremtiden at remontere Randers-Egnen med gode, store og stærke, brune Halvblods-Hingster, hvortil den vistnok høiligen trænger, uden at disse behøve at anstaf ses fra Regeringens Side eller af enkelt Mand, foreslaer Undertegnede: at enhver Bonde, som tillægger Heste, aarlig indbetales til det Selfab, der hertil attræs oprettet, 1 Specie. I Randers og Viborg Amter, samt i en Deel af Aarhuus Amt vil formeentlig en flækkelig Sum hertil kunne tilvevnes, og for disse Penge indførses benævnte Halv-

en meget flækkelig Sum, da der ved samme uden Trivl hos den formuende Deel af det mandlige Kjøn vil opfæste mærgen ridderlig Kappestrid om at komme i Besiddelse af et eller andet af disse Prestiosa, hvilket betydelig vil forøge Beløbet, endført dog vistnok ingenlunde erstattet den her overalt fremlysende Glid og Smag, der har kostet saa mange smukke Fine Unstrængelse. Af det anførte Antal ere 25 Nummrene fra Tomru Hall's Institut, der har den Fortjeneste at have været den Første, der offensigt opfordrede til Understøttelse for de Vandlids.

— Den af os tidligere omtalte, af Committeeen for Opsorelsen af det Thorvaldsenske Museum foranstaltede Kirke-Concert i Brue-Kirke, er bestemt til den 1ste Mai om Aftenen Kl. 8. Concertens Indhold er ansat til: Første Afdeling: første Allegro af Mozarts C. Dur Symphoni; Sanctus, komponeret 16stemmig (for fire forskellige Chor) af Beneroli; Slutnings-Fuguen af ovennævnte Symphoni; og som anden Afdeling: Cantate af Thaarup, komponeret af Weyse. Opsorelsen vil blive understøttet af det kongelige Theaters Solosangere og Sangerinder, Musikkorenings sangende Medlemmer, samt det kongelige Capel, under Anførelse af Hr. Concertmester Funk; Kirken bliver oplyst ved Korsbelysning fra Choret, og til Publikums Bequemmelighed blive Gangere paa Gulvet belagte med Tæpper. Overstuddet af Indtægten tilfaldet, som bekjendt, Fonden for det Thorvaldsenske Museum.

— Fra Hr. Amtmand Tillisch i Ringkøbing er, i en Skrivelse dateret 19de dennes, indleben Regnskab fra Sognepresten Hr. Holm paa Venø over Uddelingen af de 25 Afd., som, af de til Ringkøbing Amt fra de private Subscriptions-Indbhydere i København sendte 300 Afd., ere tilfaldne de mest Trængende af de ved Stormfloden Skadlidte paa bemeldte Ø, hvorefter det nærmeste Beløb er blevet fordeelt saaledes, at en Enke, som havde lidt Skade for 100 Afd., deraf erholdt 10 Afd., og Resten deeltes imellem 2de stadelidte Gaardmænd og en gammel huusmands-enke, hvis Huus næsten ganske nedreves og his Korn blev forberoet.

— I Sagen: Advocat Bunzen som besalet Actor contra suspenderet Skolelærer og Kirksanger Christian Mathiesen af Illeholle paa Langeland, der tiltales for at have gjort sig styrdig i Forsommelse af sine Embedsforretninger, upassende Adskild, som tilstribes Drunkenhed, utilberligt Forhold mod Skolebørn m. v., saavelsom for at have brugt usorsværlige og fæmmelige Uttringer om Betydningen af Vidners og Parters Ed for Netten, samt for at have villet forlede Andre til falsk Forklaring eller falsk Vidnesbyrds Uslæggelse, blev idag (Onsdagen den 24 April) assagt følgende Dom i Høiestretet: „Christian Mathiesen bør have sit Embede som Skolelærer forbrudt. I Høiende til Actionens Omkostninger bør Landemodets Dom ved Magt at stande, dog saaledes at det Districtslægen tilhændte overlades til Øvrighedens Revision. I Salarium til Advocat Bunzen for Høiestretet betaler Tiltalte 30 Afd. Sølv.“ Vi henvise, med Hensyn til de den Tiltalte ved Hjens Stifts Extra-Landemode og Langeland Herreders Præstret overgaade Domme til vort sieskaaede Søndagsnummer.

— Af „Sjællandsposten“ erfares, at Dpmuddringen af Havnen ved Karrebeksminde nu skal paabegyndes, i Overensstemmelse med de derom tagne Beslutninger. Sparekassen faar ingen hjælp af det Øffentlige dertil; men alle Omkostningerne maa udredes af dens Beholdning og af de Tilstud, man venter at erholde hos private Folk. — I s. Bl. læses Beretning om Oprættelsen af en Sparekasse af en ikke mindre nyttig end ejendommelig Art.

I Vestved har man nemlig, paa den nye Byfoged, Justitsraad Lawås's Forslag, oprettet en Sparekasse til Skatternes Dekning. „Hver Borger kan deri hver Uge indbetale en lille Sum (dog hver Gang ikke mindre end 1 Mk.), der afferieres paa hans Skatter, indtil disse ere dækkede. Ligesom nu faaandne smaa Summers Afsavn ikke føles betydeligt, naar de tages af den ugenlige Fortjeneste, saaledes har man efter nogen Tids Forløb betalt sine Afgifter uden at føle synderligt af deres Byrde, hvilket især for den mindre formuende Klasse i Vestved, blandt hvem der hidtil saa overordenlig hyppig har været foretaget Udpantninger for Skatter og Afgifter, vil være af væsenlig Nytte. Der er tillige et moralst Gode ved denne Foranstaltning, som sikkert ikke vil undblade at virke og bære Frugter. Mangen lille ugenlig Fortjeneste, som hidtil er blevet brugt til unyttige eller endog til skadelige og forøvelige Ting, just fordi den var lille og man ikke troede, at det kunde hjælpe at legge den op, vil nu blive sparet; dette vil igien lede til andre Besparelser, og med Sparsommeligheden flytter altid nogle flere Døder ind i et Huus. Der er derfor al Grund til at glæde sig over Virksættelsen af denne Plan og onse, at den maa bevirke alt det Gode, hvortil den er i stand.“

— Ifølge en i „Sjællandsposten“ meddeelt Esterretning, vil der i Kjøge blive oprettet en Stiftelse for forærmede Borgerfamilier. „Man harde“, hedder det, „nemlig længe med Bedrøvelse lagt Mærke til det store Aantal af agtværdige Borgerfamilier, hvem uheldige pecuniaire Omstændigheder tvang til at leve ind under Fattigvoesnet og der føre en i Sondhed elendig Tilværelse. For at tilveiebringe en Forbedring heri, bragte tvende agtværdige Mænd, Møller Borum og Klobmand Egeris, paa Kongens Fedselfsdag en Subscription i stand, hvorved der strax tegnedes 500 Afd. Man haaber snart at faae samlet 1000 Afd. til, og saa vil man strax legge virksom Haand paa Verket, hjælpe Grund og opføre Bygning. Der kan vistnok i alt Fald gjøres Regning paa, at flere af Byens Kjøbmænd ville levere Bygningsmaterialer paa Credit til Bygningens Fuldbedelse, og hvis det da fulde blive nødvendigt, vilde man ved at optage Laan i Bygningen faa dækket Gjelden. Deeltagerne i Planen holdt for fort Tid siden en Forsamling, hvori de valgte Skolelærer Becker til Formand for Selstabets Bieken, hvilket Valg anses for sædeles heldigt. Han har udarbejdet Love for Selstabets og sørger ivrigt for, at dets smukke Formaal kan blive opnaaet saa snart som muligt.“

Besordringer og Ugang. — Under Landmilitair-Estaten. Marts 18: Generaladjutantlieutenant, Kmhd. og Oberst J. H. C. du Plat, C. af D. og Dbmd., afgaaet fra Generalstabben og ansat à la suite i Armeen med Bartpenge. Ved Generalstabben er stædt folgende Avancement: Oberadjutant, Kmhd. og Oberstlieutn. J. L. v. Hagemann, R. af D. og Dbmd., udnævnt til Generaladjutantlieutenant; Divisionsqvarteermester, Oberstlieutn. C. F. v. Hansen, C. af D. og Dbmd., Undervisnings-Directeur ved Landcadet-Corpset, forstremmet til Oberadjutant. Oberst og Bataillonscommandeur i det tredie jydse Inf. Reg., C. F. v. Moltke, Kmhd., R. af D., udnævnt til Commandeur for Regimentet. Ved samme Regiment er endvidere stædt folgende Avancement: Oberst C. F. v. Grüner, R. af D., forsat til Commandeur for første Bataillon; Major L. le Normand de Breteville, R. af D. og Dbmd., udnævnt til Commandeur for anden Bataillon; Major D. v. Voss forsat til Major ved første Bataillon, og Stabsapt. G. J. J. G. v. Kindt forstremmet til Compagniechef. 20: Ved Kronens Regiment er Capitain O. T. v. Rustad udnævnt til Major ved anden Bataillon med den